

З 21.08.2024 набула чинності нова редакція Типової антикорупційної програми для юридичних осіб. Що змінилось? На що звернути увагу?

Увага! Наказ № 22/24 не діє з 09.09.2024. Радимо ознайомитись із статтею [«Увага учасникам закупівель! Нова антикорупційна програма діяла не довго»](#).

З 21.08.2024 набула чинності нова редакція Типової антикорупційної програми для юридичних осіб, спрямована на посилення прозорості та боротьби з корупцією у бізнес-середовищі. Ці зміни особливо актуальні для юридичних осіб, які є учасниками процедури закупівлі відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» (далі — [Закон](#)), якщо вартість закупівлі товару (товарів), послуги (послуг), робіт дорівнює або перевищує 20 млн грн, а також державних, комунальних підприємств, господарських товариств (у яких державна або комунальна частка перевищує 50 відсотків), де середньооблікова чисельність працюючих за звітний (фінансовий) рік перевищує п'ятдесят осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за цей період перевищує сімдесят мільйонів гривень, оскільки відповідно до частини 2 статті 62 Закону України «Про запобігання корупції» у цих суб'єктів в обов'язковому порядку повинна бути антикорупційна програма, яка затверджується їхніми керівниками.

Зв'язок антикорупційної програми для юридичних осіб з публічними закупівлями

Згідно з [підпунктом 10 пункту 47](#) особливостей здійснення публічних закупівель, що затверджені постановою КМУ від 12.10.2022 № 1178, замовник приймає рішення про відмову учаснику процедури закупівлі в участі у відкритих торгах та зобов'язаний відхилити тендерну пропозицію учасника процедури закупівлі в разі, коли юридична особа, яка є учасником процедури закупівлі (крім нерезидентів), не має антикорупційної програми чи уповноваженого з реалізації антикорупційної програми, якщо вартість закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) або робіт дорівнює чи перевищує 20 млн грн (у тому числі за лотом).

Замовник не вимагає від учасника процедури закупівлі під час подання тендерної пропозиції в електронній системі закупівель будь-яких документів, що підтверджують відсутність підстав, визначених у [пункті 47 Особливостей](#), **крім самостійного**

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/uchast-u-zakupivliakh/tendery/rekomendatsii-shchodo-rozroblennia-ta-zatverdzhennia-antykoruptionsiinoi-prohramy-iurydychnoi-osoby/>

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

декларування відсутності таких підстав учасником процедури закупівлі відповідно до абзацу шістнадцятого пункту 47 Особливостей.

З метою підтвердження вищезазначеного учасники повинні мати належну антикорупційну програму.

Нормативні зміни в антикорупційне законодавство

У статті [«Типова антикорупційна програма невдовзі втратить чинність: розповідаємо, коли саме, а також що варто знати вже зараз»](#) ви могли помітити, що 21.08.2024 набув чинності наказ Національного агентства з питань запобігання корупції «Про внесення змін до наказу Національного агентства з питань запобігання корупції від 28.12.2021 року № 830/21» від 15.01.2024 № 22/24 (далі — Наказ № 22/24).

Відповідно до Наказу № 22/24 внесено зміни до підрозділу 1 розділу V Методології управління корупційними ризиками, затвердженої наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 28.12.2021 № 830/21, та встановлено нові вимоги до структури антикорупційної програми.

Антикорупційна програма організації повинна передбачати:

визначення засад загальної відомчої політики щодо запобігання та протидії корупції у відповідній сфері, заходи з їх реалізації, а також з виконання антикорупційної стратегії та державної антикорупційної програми;

оцінку корупційних ризиків у діяльності організації та інших юридичних осіб, причини, що їх породжують, та умови, що їм сприяють;

заходи щодо усунення виявлених корупційних ризиків, осіб, відповідальних за їх виконання, строки та необхідні ресурси;

навчання та заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування;

процедури щодо моніторингу, оцінки виконання та періодичного перегляду антикорупційної програми;

інші спрямовані на запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням заходи;

реєстр ризиків включається до антикорупційної програми як додаток до неї.

Наказом № 22/24 внесено зміни до законодавства, що регулює питання, пов'язані з антикорупційною програмою, **а також затверджено нову Типову антикорупційну**

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/uchast-u-zakupivliakh/tendery/rekomendatsii-shchodo-rozroblennia-ta-zatverdzhennia-antykoriuptsiinoi-prohramy-iurydychnoi-osoby/>

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

програму юридичної особи (далі — Програма).

Здебільшого Програма, затверджена Наказом № 22/24, дублює положення Типової антикорупційної програми, яка діяла до 21.08.2024, однак існує і ряд відмінностей, які розглянемо нижче.

Антикорупційна програма до та після 21.08.2024

З пункту 9 підрозділу 2 «Мета та сфера застосування» розділу I «Загальні положення» Програми виключено вимогу про те, що зміст цієї Програми оформлюється за зразком, наведеним у [додатку](#) до цієї Програми.

Таким чином, Програму можна оформлювати з дотриманням вимог підрозділу 1 розділу V Методології управління корупційними ризиками, затвердженої наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 28.12.2021 № 830/21, однак з додатковими розділами.

Суттєві зміни внесено у підрозділ 1 «Повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень [Закону України](#) „Про запобігання корупції“» розділу VII «Повідомлення, їх перевірка та відповідальність» Програми.

Редакція до 21.08.2024	Редакція після 21.08.2024
Пункт 8. Повідомлення повинно містити фактичні дані, що підтверджують можливе вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення Закону України «Про запобігання корупції», які можуть бути перевірені.	Пункт 8. Вимоги до повідомлень (у тому числі анонімних) про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону та порядок їх розгляду визначаються Законом . Повідомлення підлягає розгляду, якщо наведена у ньому інформація містить фактичні дані, що вказують на можливе вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, інших порушень Закону , які можуть бути перевірені.

Таким чином, пункт 8 став відсильним до [Закону України](#) «Про запобігання корупції» у частині вимог до повідомлень.

[Закон України](#) «Про запобігання корупції» визначає, що викривач самостійно визначає, які канали використовувати для повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього [Закону](#), а саме: внутрішні, регулярні або зовнішні канали.

Однак для застосування зовнішніх каналів існують певні обмеження. Для повідомлення інформації з обмеженим доступом (крім інформації, яка містить державну таємницю, порядок повідомлення якої визначений законом) викривач може використовувати зовнішні канали повідомлення інформації у разі, якщо:

повідомлення інформації через внутрішні та регулярні канали не дало ефективних результатів у встановленні для її перевірки або розслідування строк;

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/uchast-u-zakupivliakh/tendery/rekomendatsii-shchodo-rozroblennia-ta-zatverdzhennia-antykoriupciinoi-prohramy-iurydychnoi-osoby/>

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

внутрішні канали не будуть ефективними, оскільки інформація про шкоду або загрозу суспільним інтересам, що розкривається, належить до інформації, яка згідно із [Законом України](#) «Про інформацію» вважається предметом суспільного інтересу, і право громадськості знати таку інформацію переважає над потенційною шкодою від її поширення;

викривача, його близьких осіб звільнено з роботи (посади), піддано дисциплінарному стягненню, вчинено щодо них інші негативні заходи впливу чи заходи дискримінації у зв'язку з повідомленням про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону;

відсутні внутрішні або регулярні канали повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону, через які може бути повідомлена відповідна інформація;

є реальна загроза знищення документів або доказів, що стосуються поширюваної інформації.

Також новим є пункт 9 підрозділу 1 «Повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень [Закону України](#) „Про запобігання корупції“» розділу VII «Повідомлення, їх перевірка та відповідальність», згідно з яким організація забезпечує викривачам умови для здійснення повідомлення шляхом:

впровадження механізмів заохочення та формування культури повідомлення;

надання працівникам та особам, які проходять у них службу або навчання чи виконують певну роботу, методичної допомоги та консультацій щодо здійснення повідомлення;

організації та забезпечення розгляду повідомлень.

Зміст пункту 9 підрозділу 1 «Повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України „Про запобігання корупції“» розділу VII розкривається у наступних пунктах 10 та 11, які регулюють впровадження механізмів заохочення повідомлення та впровадження механізмів формування культури повідомлення відповідно.

Важливу зміну внесено у пункт 3 підрозділу 2 «Права та гарантії захисту викривача» розділу VII «Повідомлення, їх перевірка та відповідальність».

Редакція до 21.08.2024

Редакція після 21.08.2024

<p>3. Права викривача виникають з моменту здійснення Повідомлення, яке містить фактичні дані, що підтверджують можливе вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення Закону України «Про запобігання корупції», які можуть бути перевірені.</p>	<p>3. Права викривача виникають з моменту здійснення Повідомлення.</p>
--	--

Таким чином, усунуто можливість зловживання, коли момент виникнення прав викривача залежав від суб'єктивної думки особи, яка розглядає повідомлення щодо наявності фактичних даних, що підтверджують можливе вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення,

Висновок

З метою участі в публічних закупівлях, орієнтовна вартість яких дорівнює чи перевищує 20 млн грн, учасники ринку повинні мати / скласти / привести у відповідність власну антикорупційну програму. Як взірець завантажуйте приклад [Антикорупційної програми](#), що розроблена фахівцями порталу Радник.

Також на порталі RADNUK.COM.UA уже опубліковані такі матеріали щодо цієї теми:

[«Типова антикорупційна програма невдовзі втратить чинність: розповідаємо, коли саме, а також що варто знати вже зараз»;](#)

[«Антикорупційна програма юридичної особи та її роль у закупівлях»;](#)

[«Наявність антикорупційної програми чи уповноваженого з реалізації антикорупційної програми: вимагати чи ні?»](#)